लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन

कार्यालय र स्थान : जिल्ला विकास समितिको कार्यालय, गुल्मी ।

कार्यालय प्रमुख : स्थानिय विकास अधिकारी. श्री हरी प्रसाद ज्ञवाली(असोजसम्म)

आर्थिक वर्ष : २०७१।७२

कार्यालय प्रमुख : स्थानिय विकास अधिकारी श्री डिलाराम पन्थी(कार्तिक देखि)

बजेट शीर्षक : विनियोजन, राजस्व र धरौटी

आर्थिक प्रशासन प्रमुखः लेखा अधिकृत श्री हरिलाल पन्थी

आर्थिक कारोबारको संक्षिप्त स्थिति

सि.नं.	आय विवरण	रकम	सि.नं.	व्यय विवरण	रकम
१	गत वर्षको जिम्मेवारी	२३६६४९४३।१	१	वजेट खर्च	४७७९०६३०७४
	यस बर्ष का आम्दानी			क) चालु खच रु ३६६८८८२६२।४४	
२	नेपाल सरकार अनुदान	१८४९०३२६४		ख) पूजीगत खर्च १११०१८०४५।	
	क) जि.वि.स. अनुदान- ६१०६२३६४।			ग) सामाजिक सुरक्षा खर्च	२००८८६३००
	ख) गा.वि.स. अनुदान- १२३८४१०००।			घ) अर्थ वजेट	१४४४६०३
३	आन्तरिक स्रोत	६४४९६४१३।९४		ड) उर्जा बिकास कोष खर्च	५५६६६६९
	क) कर दस्तुर सेवा शुल्क र भाडा-४५७३२८२।४४			च) धरौटी	१७८१८४०
	ख) राजस्व बाँडफाड- ५४१२७६९२।५०			**कुल जम्मा खर्च**	६८७५८५७१९.४
	ग) अन्य कोष - ५७९५४३९।		२	बैंक बाकी उर्जा बिकास कोष	२४४६०२८।५१
	अन्य श्रोत		३	बैंक मौज्दातः	३५६५८३३८।६६
	क) विकेन्द्रीत वित्त व्यवस्थापन तथा विकास कार्यक्रम-			हि.न.ग-४-३०१०३०४००४१०१- रु १२१३४४३४।४५	
	ख) नेपालसरकार बाट प्राप्त अनुदान-	२२२०२११७२		ग-४-३०१०३०४००४१०२- १३००।	
	ग) सामाजिक सुरक्षा	२००८८६३००		ग-४-३०१०३०४००४१०३- ४३४७५५७।	
४	अर्थ बजेट	१४४४६०३		ग-४-३०१०३०४००४१०४ - ४८२५२६५।५५	
५	अन्य निकाय बाट प्राप्त	११८८४८२२।६१		ग-३-३१०१- ७०१५२९२।	
	कर्मचारी कल्याण कोष	४६७३८४९।४५		३०१०३०५०५५१०५- ३६४४६७२।	
	धरौटी-	३७०२०२१		३०१०३०५०६५१०६- ३६०२१८।७५	
	उर्जा बिकास कोष	८०१२६९७।५१		३०१०३०५०७५७०१- २९८७०६।	
				३०१०३०५०८५१०८- ४५००००।	
				३०१०३०५०३५१०३- ४५००००।	
				३०१००१७३०६१०- २१३०८९२।९१	
	कूल जम्मा	७२,५६,९०,०८६।६१			७२,५६,९०,०८६।६१

बजेट उप शिर्षक न विभिन्न कार्यालयको नाम: जिल्ला विकास समितिको कार्यालय, तम्घास, गुल्मी । आर्थिक वर्ष: २०७१।७२

क. **विनियोजनतर्फ**

सि.नं.	वजेट उपशीर्षक नं.	वार्षिक वजेट	निकासा	खर्च	खर्चमध्ये वैदेशिक स्रोततर्फ	बांकी	पेश्की बांकी
१	३०८१०१३	५०५२०६००	५०५२०६००	५०५२०६००	०	७७५००००	०
२	३२५११३३	९०००००००	८८३६२१९	८८३६२१९	०		
३	३४३१०१३	८१६०००	८१६०००	८१६०००	०		
४	३४९८०१३	१२५४०००	१२५४०००	१२५४०००	०		
५	३६५०१५३	२०४३७४१६०	२००८८६३००	२००८८६३००	०	०	
६	३६५१०४३	५८८०००	५८८०००	५८८०००	०		
७	३६५१०५३	२०००००	२०००००	२०००००	०		
८	३६५१०६३	३०००००	३०००००	३०००००	०		
९	३६५८०१३	६१२८१०००	६१०६२२६४	६१०६२२६४	०		
१०	३६५८०२३	१२३८४१०००	१२३८४१०००	१२३८४१०००	१७९९३०००		
११	३६५८०४३	२०१९०००	२०१९०००	२०१९०००	०		
१२	३६५८१९३	४६६७७६००	४६०८५१९९	४६०८५१९९	४६०८५१९९		
१३	३६५८२१३	१७४८५०००	१६९५८५५२	१५७१५८७४	१३३९३८७४		१२४२६७८
१४	३६५८२१३	१०००००	१०००००	१०००००	०		
१५	३६५८४५३	११५३०००	११५३०००	११५३०००	०		
१६	३६५८५०३	४०५०००००	४०३३२८९६	४०३३२८९६	०		
१७	३९११०५३	१०६८००	३७८००	३७८००	०		
१८	३३७१०७४	६७८४०००	६७८४०००	६७८४०००	०	६५१३०००	
१९	३६५८०४४	६८६००००	६८६००००	६८६००००	०		
२०	३६५८०८४	१६२०००००	१६२०००००	१६२०००००	०		
२१	३६५८०९४	१३६२९०००	१३६२९०००	१३६२९०००	०	२०९३६३९	
२२	३६५८१९४	३८००००	३७९६४८	३७९६४८	३७९६४८		
२३	३६५८२१४	१४३३७०००	१४३३७०००	१४३३७०००	७३१२०००	१२२५६०८०	
२४	३६५८२१४	८०००००	८०००००	८०००००			
२५	३६५८३१४	२९०००००००	२६८५६२२१	२६८५६२२१	०		
२६	३६५८३७४	१८००००००	१७४९४६३७	१७४९४६३७	०		
२७	६०१०१४३		६०९९२८	६०९९२८	०		
२८	६०१०१८३		८३४६७५	८३४६७५	०	०	
	जम्मा	६६,६२,०६,१६०	६५,९७,७५,९३९	६५,८५,३३,२६१	८,५१,६३,७२१	२,८६,१२,७१९	१२,४२,६७८

ख) राजस्वतर्फ

विवरण	कुल राजस्व
लगती र हसवली समेत जम्मा असुली रु.	१५१७८२५।००
दाखिला रु.	१५१७८२५।००
दाखिला गर्न बांकी रु.	०
लगत बांकी रु.	०

(ग) धरौटीतर्फ :

विवरण	रकम
गत वर्षको जिम्मेवारी रु.	५०९५१११।००
यस वर्षको आम्दानी रु.	३७०२०२१।००
जम्मा आम्दानी रु.	८७९७१३२।००
सदरस्याहा रु.	३५००।००
फिर्ता खर्च रु.	१७७८३४०।००
वांकी रु.	७०१५२९२।००

सि.नं.	भौ.नं. र मिति	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु	रकम	फछ्यौंटको विवरण	रकम
		उपरोक्त बमोजिमको आर्थिक कारोबारको लागि स्वीकृत बिस्तृत लेखापरीक्षण योजना अनुसार जोखिमको आधारमा नमुना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गरीएको छ । लेखापरीक्षण बाट देखिएका ब्यहोरा उपर मिति २०७२।६।१५ मा कार्यालय प्रमुख लगायत सम्बन्धित कर्मचारीहरुसँग छलफल गरी प्रतिबेदन को यर्थाथता र पर्याप्तताको निम्ति पुष्ट्याँइ तथा प्रमाण समेत सँकलन गरी त्यसका आधारमा यो प्रतिबेदन तयार गरिएको छ । लेखापरिक्षण प्रतिबेदन मा औंल्याइएका ब्यहोराले निर्देश गरेको बाहेक आर्थिक बिबरण मार्फत प्रस्तुत आर्थिक कारोबारले यस कार्यालयको बिनियोजन, राजस्व र धरौटी हिसाबको यथार्थ चित्रण गर्दछ । आदिवासी जनजातीलाई वितरण गरेको रकमको प्रमाण पेश नभएकोमा मस्यौदा प्रतिवेदन पश्चात पेश गरेकोले प्रारम्भिक प्रतिवेदनमा कायम गरिएन । छलफल पश्चात लेखापरिक्षण बाट देखिएका ब्यहोरा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।			

सि.नं.	भौ.नं. र मिति	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु	रकम	फछ्र्यौटको विवरण	रकम
		स्थापना,उदेश्य र कार्यक्षेत्र : नेपाल सरकार एवं विभिन्न स्वदेशी तथा विदेशी दातृ संघ संस्थाबाट प्राप्त सहयोग र जिल्लामा उपलब्ध हुने स्रोत साधनको अधिकतम उपयोग गरी योजनावद्ध सहभागितामूलक कायंक्रमको माध्यमबाट स्थानीय जनतालाइं प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने गरी सामाजिक, आथिंक तथा भौतिक क्रियाकलापहरु सञ्चालन गनुं जिल्ला विकास समितिको कायांलयको मुख्य उद्देश्य हो । जिल्ला विकास समितिको कायांलय स्थानीयस्तरमा सरकारको प्रतिनिधित्व गनें मूल निकाय हो । स्थानीय जनताका आधारभूत आवश्यकताको परिपूतिं स्थानीयस्तर मै गर्नुपर्ने विकेन्द्रीकरणको मूल भावना र मर्मलाई आत्मसात गरी व्यक्तिगत घटना दर्ता, बसाइसराई प्रमाणीकरण, स्थानीय बाटोघाटो, पुलपुलेसा, सिंचाईं कुलो बाँध, विद्यालय भवन, स्वास्थ्य चौकी भवन आदिको निर्माण एव मर्मत तथा गरिबी निवारणको लागि आयमूलक कार्यक्रमको सञ्चालन उपभोक्ता माफंत यस कार्यालयले गर्ने गर्दछ । यस जिल्ला विकास समितिको कार्य क्षेत्र गुल्मी जिल्ला रहेको छ ।			
१		**<u>वितीय विवरणको शुद्धता</u>** : यस सम्बन्धमा निम्न व्यहोरा देखिएका छन ।			
		पेश्की फर्छ्यौट हुन वाकी : स्थानीय आर्थिक प्रशासन नियमावली २०६४ को नियम १८२ (३) मा यस नियमावली तोकिएको म्याद भित्र कार्यविधी अपनाई पेश्की फर्छ्यौट गर्न र गराउने, पेश्की लिने दिने दुवै थरिको कर्तव्य हुने उल्लेख छ । यस कार्यालय अर्न्तगत देहायका बजेट उप शिर्षकहरुमा फर्छ्यौट हुन वाकी पेश्की देखाएको छ । पेश्की फछ्र्यौट गर्ने र गराउने पेश्की लिने दिने दुवै थरिको र्कतव्य हुने उल्लेख छ । यस कार्यालय अर्न्तगत रु २,८६,१२,७२७।०० पेश्की वाँकी रहेकोमा मिति २०७२।६।८ च नं ४६४ को पत्रबाट रु १,४२,६३,०००।०० फछ्र्यौट गरि सो समेत लेखापरीक्षण गरि दिन लेखि आएकोमा रु १,१२,५७,०००।०० को प्रमाण पेश गरेकोले सो परिक्षण गरियो । तत्पश्चात कायम भएको देहायका बजेट उप शिर्षकहरुमा वाकी पेश्की देखिएको छ । यसको असर आर्थीक पार्रर्शीतामा देखिएको । यसको कारण कानुनको पालना नहुनु हो । अतः कानुनको पालना गरी नियमावलीले निर्धारण गरेको अवधी भित्र पेश्की फर्छ्यौट गर्नुपर्ने देखिएको रु.	१,७३,५५,७२७।००		
		क) **<u>व.उ.शि.न. ३०८१०९३ विधुत रोयाल्टी व्यवस्थापन</u>**			
		पेश्की लिनेको नाम — **पेश्की रकम**			
		गा.वि.स.को कार्यालय, खडगकोट — रु ३९२,०००।-			

सि.नं.	भौ.नं. र मिति	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु	रकम	फछ्र्यौटको विवरण	रकम
		गा.वि.स.को कार्यालय पुर्तिघाट रु ९२,५००।-			
		गा.वि.स.को कार्यालय जयखानी रु ७४,०००।-			
		गा.वि.स. को कार्यालय ठुलोलूम्पेक रु.४४५,५००।-			
		गा.वि.स. को कार्यालय बडागाउ रु. ५५१,०००।-			
		गा.वि.स. को कार्यालय बामीटक्सार रु. १२५०,०००।-			
		गा.वि.स. को कार्यालय वाग्ला रु. १०००००। -			
		गा.वि.स. को कार्यालय भनभने रु. १०००००। -			
		जम्मा रु. ३०,०५,०००।-			
		व.उ.शि.न. : ३६५८०९४ झोलुगे पुल कार्यक्रम			
		पेश्की लिनेको नाम			
		बासखोलाघाट झो.पु.उ.स. रु.५००६०३।००			
		चिसाखोलाघाट झो.पु.उ.स. रु.४७३४४०।००			
		बालुवाघाट झो.पु.उ.स. रु.४९८८१४।००			
		भ्यागुताघाट झो.पु.उ.स. रु.३२१८८३।००			
		जुग्दीखोला झो.पु.उ.स. रु.२९८८९९।००			
		जम्मा रु. २०,९३,६३९।००			
		व.उ.शि.न.. : ३६५८२१४ पश्चिम नेपाल ग्रामिण खा.पा. पुजिगत			
		कुना खोरा उ.स. रु.१०३२७३०।००			
		बाहुनछहरा खा.पा. उ.स. रु.६५०६११।००			
		रेमी लिफि्टङ्ग खा.पा.उ.स. रु.४८८२७४७।००			
		रेमी लिफि्टङ्ग खा.उ.प.स. रु.५७५०००।००			

सि.नं.	भौ.नं. र मिति	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु	रकम	फछ्र्यौटको विवरण	रकम
		पाखापानी खा.प.उ.स. रु.४८९००००।००			
		पाखापानी खा.प.उ.स. रु.२२५०००।००			
		जम्मा रु.१,२२,५६,०८८।००			
		कूल रु **१,७३,५५,७२७००**			
२		**खर्चको प्रमाण:** यसमा निम्न व्यहोराहरु देखिएका छन् ।			
	३३/०७२/३-२३	आर्थीक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम ३६(२) अनुसार कार्यालयले रकम खर्च गर्दा विल भर्पाई सहितको लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले **विधुत रोयाल्टी व्यवस्थापन बाट** महिला लक्षित कार्यक्रमका लागि रु. ३०००००.०० मुल्यको ७५० गोटा प्रति थान ४०० का दरले बुझाएकोमा समितिको निर्णय वेगर गा.वि.स. को कार्यालयमा पठाएको भनि खर्च लेखेको छ । यसको असर लक्षित वर्गले पाएको सुनिश्चितता नहुनु हो । यसको कारण नियमावली पालना नगर्नु हो । अत : नियमावल्को अनुसरण गरी लक्षित वर्गले पाएको सुनिश्चितताको प्रमाण भर्पाइ पेश गर्नुपर्ने देखिएको रु.	३,००,०००।००		
३.		**बजेट ट्रान्स्फर::** नेपाल सरकारको कार्य सन्चालन खर्च निर्देशिका अनुसार अनुदान मार्फत नेपाल सरकारलाई फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयले व.उ.शि.न. ३६५८०१३ जि.वि.स. को अनुदान पुजीगत शिर्षकमा निकासा रु. २९,४१,१२६४।.०० भएको मा वास्तविक खर्च रु. २९,२५४,०१४।.०० भई वाकी रु. १,५७,२५०.।०० कोष फिर्ता नगरी जि.वि.स. को मर्मत सम्भार कोष खातामा जम्मा गरी राखेको देखियो । यसको असर अनुदान रकम खर्च नभएको रकम नेपाल सरकारले नपाउनु हो । यस कारण कानुन पालना नहुनु हो । अत: : उक्त रकम क १-६ राजस्व खातामा दाखिला गर्नुपर्ने देखिएको रु.	१,५७,२५०।००		
४		**कार्यक्रम तथा प्रगति:** आर्थिक कार्य विधी नियमावली २०६४ को नियम २५ मा कार्यालयले तोकिएको वार्षिक कार्यक्रम अनुसार प्रगति हासिल गर्नु पर्दछ । कार्यालयले तयार गरेको प्रगति विवरण अनुसार देहायका कार्यक्रम नभएको, घटि प्रगति भएको देखियो । यसको कार्यक्रम सन्चालन तथा बजेट खर्च नभई जनता लाभान्वीत हुने कार्यमा असर पारेको छ । यसको कारण निर्धारित समयमा अख्तियारी प्राप्त नगरी कार्यक्रम संचालन नगरिनु हो । अत : तोकिएको कार्यक्रम संचालन गरी तोकिएको लक्ष्य अनुसार प्रगति हासिल गरिनु पर्ने देखिन्छ ।			

कार्यक्रमको नाम	रकम

<table>
<tr><th>सि.नं.</th><th>भौ.नं. र मिति</th><th>लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु</th><th>रकम</th><th>फछ्यौंटको विवरण</th><th>रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>महिला सशक्तिकरण तालीम</td><td>४०,०००/–</td></tr>
<tr><td>वाल उद्यान निर्माण</td><td>२,००,०००/–</td></tr>
<tr><td>उच्च माध्यमिक विद्यालय छात्रबृत्ति</td><td>८०,०००/–</td></tr>
<tr><td>नालीय छुवाछुत मुक्त घोषणा</td><td>८०,०००/–</td></tr>
<tr><td>विपन्न वर्ग तालीम</td><td>१६०,०००/–</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
</table>
</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>५</td><td></td><td>तलवी प्रतिवेदन :: निजामती सिवा ऐन २०४९ को दफा ७(ख) २ कार्यालयले ग्रेड सहितको तलवी प्रतिवेदन जिल्ला स्थित कार्यलयको हकमा को.ल.नि.का. वाट पारीत गराएर तलव खर्च लेख्नुपर्ने व्यवस्था छ। कार्यालयले देहाय अनुसार तलवमा खर्च लेखेको रु २९,३,७,९५३.०० को तलवी प्रतिवेदन पारीत गराएको देखिएन। यसको असर बढी ग्रेड भुक्तानीमा पर्न सक्छ। यसको कारण ऐनको पालना नहुनु हो अत : ऐनको पालना गरी तलवी प्रतिवेदन पारीत गराएर खर्च गराएर लेख्नु पर्दछ।
<table>
<tr><td>बजेट उप शिर्षक नं</td><td>कार्यक्रमको नाम</td><td>रकम</td></tr>
<tr><td>३६५८०१३</td><td>स्थानिय विकास अधिकारीको तलब</td><td>१२,८६,५७३।००</td></tr>
<tr><td>३६५८०१३</td><td>गाउं विकास सचिबको तलब</td><td>१,६०,१९,४९१।००</td></tr>
<tr><td>३६५८०१३</td><td>जिल्ला प्राविधिक कार्यालयको तलब</td><td>३६,३१,८८९।००</td></tr>
<tr><td>जम्मा रु</td><td></td><td>२,०९,३७,९५३।००</td></tr>
</table>
</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>६</td><td></td><td>ठेक्का वन्दोवस्त र भुक्तानीमा कानुनी प्रक्रिया अवलम्वन : सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११२ मा खरिद सम्झौतामा अथवा व्यवस्था भएको वाहेक दशलाख रुपिया भन्दा वढी मुल्यको निर्माण काय गर्ने निमार्ण व्यवसायीलै निमार्ण सामाग्री प्रयोग गरिने मेशिन औजार वा प्लान्ट लगायत निमार्ण कार्यको पुर्ण प्रस्थान खर्च विमा गराउनुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले वजेट उप शिर्षक ३०८१०९३ रोयल्टी वयवस्थापन विधुत पोल खरिद टेण्डर प्रक्रियावाट छनौट भएका व्यवसायी वाइवा इनटेक प्रा.ली. काठमाण्डौलाई इष्टीमेट अंक रु ३,३०,४२,५६९।०० कवोल अंक रु ३,१४,२९,४६६।९१ को मालसामान खरिद गरेको देखियो । तर खरिद समानको विमा गराएको देखिएन । यसले जोखिम व्यवस्थापनमा असर पारेको छ । यसको कारण नियमावली अनुसार व्यवसायीले बीमा नगराउने तथा कार्यालयले त्यसको अनुगमन नगर्नु हो । अत : नियमावली अनुसार बीमा गराई जोखिम न्यूनिकरण गरिनु पर्दछ ।</td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

सि.नं.	भौ.नं. र मिति	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु	रकम	फछ्यौंटको विवरण	रकम
७		**जिन्सी व्यवस्थापन :** स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली २०६४ को नियम २१४ मा कार्यालय प्रमुखले वर्षमा कम्तिमा एक पटक आफैले वा प्राविधिक लगाएर जिन्सी निरिक्षण गरि प्रतिवेदन लिई राख्नु पर्ने व्यवस्था छ । सोही नियामावलीको नियम २१४ (३) मा प्रतिवेदनमा उल्लेख भए तोकिएको अवधि भित्र लिलाम गर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयबाट प्राप्त जिन्सी निरिक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका विभिन्न प्रकारका सामान मर्मत गनुपर्ने, लिलाम गर्नुपर्ने उल्लेख भएकोमा मर्मत तथा लिलाम यस आ.व.मा भएको देखिएन ।, लिलाम गर्न बाकी गर्न देखिएका सनमाइका टेबुल ५थान, ल्यापटप २ थान, ओभर हेड प्रोजेक्टर १थान विग्रिएको देखियो । साथै कार्यालयको कम्पाउण्डमा विग्रएर बसेको ३ वटा गाडी जिन्सी आम्दानीमा पनि नदेखिएको र कार्यालयले उक्त गाडी मन्त्रालय वा विभागको भएको जनाएको छ । उक्त गाडी जिन्सी आम्दानी देखाइ मर्मत गर्न मिल्ने भए मर्मत र लिलाम गर्नुपर्ने भए लिलाम विक्री वा सम्बधित कार्यालयमा फिर्ता जे गर्नुपर्ने हो यकिन गरी आवश्यक कारवाइ गर्नु पर्दछ ।			
८		**तोकिएको सिमा भन्दा वढी प्रशासनिक र भैपरी खर्च :** स्थानिय निकाय आर्थक प्रशासन नियमावली २०६४ को नियम ५५ मा ऐनको दफा २२२ को उप दफा ७ मा जिल्ला विकास समितिको स्वीकृत वजेटको परिधि भित्र रही ऐन बमोजिम कर, शुःल्क, सेवा शुल्क, र दस्तुर र भाडाबाट उठाएको कुल रकमको ५० लाख देखि एक कारोड रुपैया सम्मको आम्दानी हुने जि्विसिले ३० प्रतिशतभन्दा वढी खर्च गर्न नपाईने व्यवस्था छ । तर कार्यालयले यस वर्षको आन्तिरक आय रु. ७०,९३,०००।०० रहेकोमा सोको ३० प्रतिशतले हुन आउने रु. २१,२७,९००।.०० मात्र खर्च गर्न पाउनेमा रु. ४५,७३,२८२। ०० खर्च गरेको पाईयो । यसको असर बढी प्रशासनिक खर्च हुनु हो । यसको कारण ऐनको पालना नहुनु हो । अत : ऐनको पालना गरी तोकिएको प्रशासनिक खर्च गर्नुपर्ने मा वढी खर्च गरेको रकम नियम संगत नदेखिएको रु.	२४,४५,३४२।०		

सि.नं.	भौ.नं. र मिति	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु	रकम	फछ्र्यौटको विवरण	रकम
९		**तेस्रो चौमासिक र आषाढ महिनाको बढी खर्च :** अर्थ मन्त्रालयले वार्षिक कार्यक्रम तथा खर्च गर्ने अख्तियारी साथ दिएको निर्देशन अनुसार अन्तिम चौमासिक तथा आषाढ महिनामा कुल खर्चको क्रमश ४० र २० प्रतिशत भन्दा बढी हुने गरि खर्च गर्न नहुने व्यवस्था गरेको छ । कार्यालयले यो वर्ष कुल खर्च रु.६५,८५,३३,२६१।०० गरेकोमा तेस्रो चौमासिकमा रु.३६,४१,८०,९८० ।०० (अर्थात ५५%) र २०७२ आषाढ महिनामा रु. १२,१३,९३,६६० (१८%) खर्च गरेको छ । यसले अन्तिम चौमासिक खर्च गर्न पाउने अर्थ मन्त्रालयको निर्देशनको पालना र अन्तिम अवधीमा गरिने खर्चको चाप तथा शुद्धतामा असर पारेको छ। यसको कारण अन्तिम चौमासिक तथा अन्य अवधीमा सन्तुलन नमिलाई खर्च गरिनु नै हो। अत चौमासिक रुपमा सन्तुलित रुपमा खर्च गरिनु पर्दछ।			
१०		**आम्दानी रकम सम्झौता अनुसार असुली नभएको:** जिल्ला विकास समिति र निर्माण व्यवसायी बीच भएको सम्झौता अनुसारको आम्दानी ठेक्का बापत कार्यालयलाई बुझाउदै जानु पर्नेमा आर्थिक वर्षको अन्तमा बार्षिक ठेक्का रकम अशुल हुनुपर्दछ। कार्यालयले यो वर्षमा देहाय अनुसारको ठेक्का लगाएको रकम उठ्न बाकी रहेको देखियो । यसले कार्यालयको आन्तरिक आय अशुलीमा असर पारेको छ । यसको कारण सम्झौता को पालना नहुनु हो । अत आय ठेक्का सम्बन्धि सम्झौतामा उल्लिखित हर्जाना समेत यकिन गरि देहायको ठेक्का आय असुल गरिनु पर्ने देखिएको रु	६,७५,५४९।००।०		

फर्मको नाम	कबोल अंक	यस वर्ष अशुली रकम	अशुल हुन बाँकी रकम
कालीका निर्माण सेवा वालुवा पनाहा ढुङ्गा, गिटी	५०,१००।००	०	५०,१००।००
कृष्ण कन्सट्रक्सन सवारी प्रवेश कर	५६,२००।००	१४,०६३।००	४२,१३७।००
शाइन कन्सट्रक्सन प्रा.लि. सवारी प्रवेश कर	८,००,१००।००	५,७०,१००।००	२,३०,०००।००
शिव एण्ड शक्ति निर्माण सेवा ढुङ्गा, गिटी	६०,३००।००	०	६०,३००।००
श्रेष्ठ कन्सट्रक्सन तम्घास ढुङ्गा, गिटी	६०,२००।००	०	६०,२००।००
कृष्ण कन्सट्रक्सन वामी ढुङ्गा, गिटी	१५५२५०।००	३८,८१३।००	११६४३७।००
कृष्ण कन्सट्रक्सन तुरांग ढुङ्गा, गिटी	१०५,०००।००	२६२५०।००	७८७५०।००
काउछा निर्माण सेवा, कुर्घा ढुङ्गा, गिटी	५०,१००।००	१२५२५।००	३७५७५।००
शिवा एण्ड शक्ति, जोहांग ढुङ्गा, गिटी	६०,२००।००	०	६०,२००।००

सि.नं.	भौ.नं. र मिति	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु	रकम	फछ्र्यौटको विवरण	रकम
		जम्मा ६७५,५४९।००			
१०,१		**मु अ कर तथा अग्रिम कर असुली:** कार्यालयले लगाउने आय ठेक्कामा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ तथा मु अ कर ऐन, २०५२ अनुसार १३ प्रतिशत मूल्य अभिबृद्धि कर तथा १.५ प्रतिशत अग्रिम कर असुल गरिनु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले आ व २०७१।७२ मा देहाय अनुसार आय ठेक्का लगाएकोमा मूल्य अभिबृद्धि कर तथा अग्रिम कर असुल गरेको देखिएन । यसले कर असुलीमा असर पारेको छ । यसको कारण ऐन अनुसार कर असुली नगरिनु हो । अत देहाय अनुसारको मुल्य अभिबृद्धि कर तथा अग्रिम कर असुली गरिनु पर्ने देखियो रु	४१५,२६५।५०		

सि नं	व्यवसायीको नाम	आयको विवरण	आय सम्झौता रु	मु अ कर रु	अग्रिम कर रु	जम्मा रु
१	राजेश्वरी कन्स्ट्रक्सन	ढुङ्गा गिटी रिडी	९००१००।००	११७,०१३।००	१३,५०१।५०	१३०,५१४।५०
२	राजेश्वरी कन्स्ट्रक्सन	सवारी प्रवेश रिडी	१५०,१००।००	१९,५१३।००	२,२५१।५०	२१,७६४।५०
३	कालिका निर्माण सेवा	ढुङ्गा गिटी पनाहा	५०,१००।००	६,५१३।००	७५१।५०	७२६४।५०
४	सुनिल समिर निर्माण सेवा	ढुङ्गा गिटी ग्वादी	१५०,१००।००	१९,५१३।००	२२५१।५०	२१७६४।५०
५	कृष्ण कन्स्ट्रक्सन	सवारी प्रवेश कर, देउराली सीमिचौर	५६,२५०।००	७,३१२।५०	८४३।७५	८१५६।२५
६	साइन कन्स्ट्रक्सन	सवारी प्रवेश कर, तम्घास पश्चिम	८००,१००।००	१०४,०१३।००	१२,००१।५०	११६,०१४।५०
७	सुपासा कन्स्ट्रक्सन	सवारी प्रवेश कर, भेडुवा हुँथा	२५,१००।००	३,२६३।००	३७६।५०	३,६३९।५०
८	सुपासा कन्स्ट्रक्सन	सवारी प्रवेश कर, तम्घास अर्धाखाँची	२५१,०००।००	३२,६३०।००	३,७६५।००	३६,३९५।००
९	रुरु रेसुंगा कन्स्ट्रक्सन	सवारी प्रवेश कर, धुम्ती दरवार देविस्थथान	५०,३००।००	६,५१३।००	७५१।५०	७,२६४।५०
१०	श्रेष्ठ कन्स्ट्रक्सन	ढुङ्गा गिटी अस्लेवा	६०,३००।००	७,८३९।००	९०४।५०	८,७४३।५०
११	कृष्ण कन्स्ट्रक्सन	ढुङ्गा गिटी वामी	१५५,२५०।००	२०,१८२।५०	२,३२८।७५	२२,५११।२५
१२	कृष्ण कन्स्ट्रक्सन	ढुङ्गा गिटी तुरांग	१०५,०००।००	१३,६५०।००	१,५७५।००	१५,२२५।००
१३	काउछा निर्माण सेवा	ढुङ्गा गिटी कुर्घा	५०,१००।००	६,५१३।००	७,५१।५०	७२६४।५०

<table>
<tr><th>सि.नं.</th><th colspan="2">भौ.नं. र मिति</th><th colspan="4">लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु</th><th>रकम</th><th>फछ्र्यौटको विवरण</th><th>रकम</th></tr>
<tr><td></td><td>१४</td><td>शिव एण्ड शक्ति निर्माण सेवा</td><td>ढुङ्गा गिटी जोहांग</td><td>६०,२००।००</td><td>७,८३९।००</td><td>९०४।५०</td><td>८७४३।५०</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>जम्मा रु</td><td></td><td>२८,६४,०००।००</td><td>३७२,३०७।००</td><td>४२,९५८।५०</td><td>४१५,२६५।५०</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>११</td><td colspan="2"></td><td colspan="4">आम्दानी खाता नराखेको : जिल्ला विकास समितिले उठाउने आन्तरिक आम्दानी रकमलाई नगदी रसिद काटी दैनिक आम्दानी खाता म.ले.प. १०८ (क) बैंक भौचर प्राप्त रकम नगदी रसिद काटी दैनिक आम्दानी खाता म.ले.प. १०८ (ख) मा प्रविष्ट गर्नुपर्दछ । कार्यालयले म.ले.प. फारम १०८ (क) र (ख) राखेको छैन । यसको असर आम्दानी पादर्शी तथा हिनामिना हुनसक्छ । सेवाग्राहीले रकमको भौचर बुझाउँछ, नगदी रसिद नपाउन सक्छ । त्यसको कारण कानुनी व्यवस्था पालना नहुनु हो । अत : नियमको पालना गरि तोकीएको ढाँचामा आम्दानी श्रेस्ता अद्यावधिक गरि राख्नु पर्ने देखिन्छ ।</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>१२</td><td colspan="2"></td><td colspan="4">आन्तरीक नियन्त्रण, लेखापरीक्षण तथा बेरुजू फछ्र्यौटः यसमा निम्न व्यहोराहरु देखिएका छन ।</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>१२.१</td><td colspan="2"></td><td colspan="4">आन्तिरिक नियन्त्रण व्यवस्थाको परिपालना : स्थानिय स्वायत शासन ऐन २०५५ को दफा ६९ मा गा.वि.स. को आन्तरिक लेखापरीक्षण जिल्ला विकास समितिले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ४ महिना भित्र गर्ने व्यवस्था छ । आन्तरिक लेखा परिक्षणबाट देखिएका बेरुजुहरुको लगत राखी आन्तरीक लेखापरीक्षकबाट सम्परीक्षण गराउनु पर्दछ । यस कार्यालय अर्न्तगत ७५ गा.वि.स. को आन्तरिक लेखापरिक्षण गरेर सो को लगत राखेको र सम्परीक्षण गने गरेको देखिएन । यसको असर पारदर्शिता र जवाफ देहितामा परेको छ । यसको कारण कानुनको पालना नहुनु नै हो । अत आन्तरिक लेखापरिक्षण प्रतिवेदनको लगत राख्ने र र्फछयौट गर्ने तर्फ कार्यलयको ध्यान जानुपर्दछ ।</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>१२.२</td><td colspan="2"></td><td colspan="4">गतविगतको पेश्की फछ्र्यौट : कार्यालयबाट प्राप्त एकिकृत पेश्कीको विवरण अनुसुची ५ अनुसार गत वर्ष सम्म र्फछयौट हुन बाकी पेश्की रु. २४,६६,५००। र आ.व. ०७१।०७२ मा थप पेश्की रु १७३५५७२७।०० गरी जम्मा रु १९८२२२७।०० पेश्की र्फछयौट हुन बांकी देखिर्न्छ। । कार्यालयले उक्त पेश्की समयमै फर्छयौट गर्नेतर्फ पहल गरिनु पर्ने देखिन्छ ।</td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

सि.नं.	भौ.नं. र मिति	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु	रकम	फछ्यौंटको विवरण	रकम
१२.३		**आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको कार्यन्वयन :** आर्थिक कार्यविधी नियमावली २०६४ को नियम ९६(३) मा आन्तरिक लेखापरीक्षकले औल्याएका वेरुजुहरु अन्तिम लेखापरिक्षण हुनुभन्दा अगावै र्फछयौट गरी सोको लगत कटटा गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । जिल्ला विकास समितिको आन्तरिक लेखापरिक्षकले वजेट उप शिर्षक नं. ३६५८०१३ को भौ.न. ११० लघु उद्दमी विकाश कार्यक्रम अर्न्तगत जन विकाश केन्द्रलाई समपुरक कोष भनि रु २ लाख खर्च लेखेकोमा सोही कार्यक्रम घरेलुबाट पनि संचालन भएको अवस्थामा कार्यक्रम नछुटिएकोले दोहोरो र्पन सक्ने व्यहोरा उल्लेख गरेको छ । तर कार्यालयले उक्त वेरुजु तथा सुभ्काव कार्यन्वयन गरेको देखिएन । यसले पादर्शिता र जवाफदेहितामा असर पारेको छ । यसको कारण कानुनको पालना नहुनु हो । अत : आन्तरिक लेखापरीक्षाकको वेरुजु र्फछयौट गर्नुपर्दछ ।			
१२.४		**गतविगतको बेरुजू सम्परिक्षण** : आर्थिक कार्याविधि ऐन २०५५ को दफा मा कार्यालयले बेरुजु फछ्यौंट गरि सोही ऐनको दफा १९ अनुसार सम्परिक्षणका लागि महालेखा परिक्षकको कार्यालयमा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस कार्यालयले रु. २,७३,१२,०८०।००० को सम्परिक्षणकोलागि पेश गरेको छ ।			
		देहायका बजेट उप शीर्षक, कोष तथा समिति तर्फ बेरुजू देखिएन ।			
		३४३१०१३ राष्ट्रिय युवा परिचालन			
		३४९८०१३ स्थानीय शान्ती समिति			
		३६५०१५३ सामाजिक सुरक्षा			
		३६५१०४३ स्थानीय निकाय वित्तिय आयोग			
		३६५१०६३ उपेक्षित उत्पीडित दलित वर्ग उत्थान कार्यक्रम			
		३६५८०२३ गा.वि.स. अनुदान चालु/ पूंजिगत			
		३६५८०४३ ग्रामिण खानेपानी तथा स.स. आयोजना चालु			
		३६५८१९३ स्थानीय शासन सामुदायिक विकास कार्यक्रम			
		३६५८२१३ पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ परियोजना चालु			
		३६५८०४४ ग्रामीण खा.पा. पूजिगत			
		३६५८४५३ गरिवसंग विश्वेवर कार्यक्रम			
		३६५८५०३ निर्वाचन क्षेत्र विकास कार्यक्रम			
		३६११०५३ राष्ट्रिय विकास स्वयमसेवक			

सि.नं.	भौ.नं. र मिति	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु	रकम	फछ्यौंटको विवरण	रकम
		३६५८०८४ स्थानीय यातायात पूर्वाधार क्षेत्रगत कार्यक्रम			
		३६५८३१४ स्थानीय स्तरका सडक, पुल तथा सामुदायिक परियोजना			
		३६५८३७४ साना सिंचाई नदि नियन्त्रण र अन्य पूर्वाधार			
		६०१०१४३ संचित विदा			
		६०१०१८३ औषधि उपचार			
		कोष पुाजिगत			
		स्थानीय विकास अधिकारी			
		गा.वि.स. सचिव			
		धरौटी राजश्व			
		प्रशासन अनुदान			
		प्राविधिका कार्यालय			
		कर्मचारी कल्याण कोष			
		मर्मत संभार कोष			
		दैवी प्रकोप कोष			
		मानव संशाधन विकास विशेष कोष			
		रेसुङ्गा बहुमुखि क्याम्पस फर्निचर निर्माण			
		राजश्व			
		उर्जा विकास कोष			